

Veldonderzoek vleermuizen

Sportpark De Koog te Uitgeest

In opdracht van: SAB BV

10 oktober 2016

Colofon

© 2016 Laneco / SAB BV

Tekst en samenstelling: Ir. D. van Pijkeren

Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren

Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren

Met medewerking van: Ing. T. Brouwer & dhr. G. Kalkman & Ing M. Volkers

Projectnummer: 01.16.04

In opdracht van: SAB BV

Wijze van citeren: Pijkeren, D. van, 2016. Rapportage veldonderzoek vleermuizen sportpark De Koog te Uitgeest, Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	FLORA- EN FAUNAWET.....	8
2.1	WETTELIJK KADER.....	8
2.2	PROCEDURELE GEVOLGEN	8
3	SOORTBESCHRIJVING	10
3.1	VLEERMUIZEN	10
4	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	11
4.1	ONDERZOEKSVRAAG	11
4.2	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	11
4.3	ONDERZOEKSRONDES	11
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	12
5.1	VLEERMUIZEN	12
5.2	OVERIGE	13
5.3	EFFECTEN.....	14
6	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES.....	16
6.1	CONCLUSIE	16
6.2	CONSEQUENTIES.....	17
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	18
BIJLAGE 2	WAARNEMINGEN OP KAART	19
BIJLAGE 3	RUGSTREEPPAD	21

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Op sportpark De Koog te Uitgeest is de uitbreiding van het aantal officiële hockeyvelden beoogd. Hiervoor wordt een bestaand trainingsveld uitgebreid en de parkeerplaats verlegd en wordt een singel tussen het bestaande oefenveld en de parkeerplaats van het sportpark gekapt.

Ligging en begrenzing plangebied (Luchtfoto: Google Earth)

In een eerder uitgevoerde quick scan flora en fauna (Van Pijkeren, 2016) is geconstateerd dat het bosperceel mogelijk een functie heeft voor vleermuizen. Laneco is gevraagd om nader onderzoek te verrichten naar het gebruik van het plangebied door vleermuizen.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGRENEN

Uitgeest (gemeente Uitgeest, provincie Noord-Holland) ligt nabij de Noordzeekust, globaal tussen de duinen en het Uitgeester/Alkmaardermeer. Om de plaats heen liggen de N203 en de A9. Verder zijn er buiten het dorp relatief kleinschalige, waterrijke polders om Uitgeest te vinden.

Het sportveldencomplex De Koog aan de westzijde van Uitgeest ligt aan de rand van het dorp Uitgeest. Ten noorden en aan de overzijde van de N203 liggen poldergebieden. Bijzonder element is een oude eendenkooi die op korte afstand ten noorden van het huidige hockeyveld ligt.

Aan de oostzijde van het sportcomplex ligt een grote woonwijk met deels nieuwe woningen en deels oudere woningen. Ook is tegen de sportvelden een rouwcentrum aanwezig. Om en nabij de sportvelden staan singels met oudere bomen met een stamdoorsnede van soms meer dan 40 cm. De soortensamenstelling is gevarieerd en bestaat uit es, els, populier, esdoorn e.d. De ondergroei bestaat uit jonge opschot van de voorgenoemde soorten en struwelen van meidoorn, vlier e.d.

Het plangebied zelf bestaat uit een hockeyveld (kunstmatige bodem) met het ten oosten ervan gelegen bosje, de parkeerplaats en het ten zuiden ervan gelegen grasveld/extensieve trainingsveld. Tussen het trainingsveld en de parkeerplaats staat een houtsingel van ongeveer 5 meter breed met bomen en struiken. Ook langs de huizen tegen het trainingsveld ligt een houtsingel. Het bosje ten noorden van de bestaande hockeyvelden valt niet binnen het plangebied. Langs het trainingsvelden staan maar deels lichtmasten; de oostelijke helft is deels onverlicht.

In het plangebied wordt het trainingsveld uitgebreid met een deel van de parkeerplaats, om er een nieuw hockeyveld te realiseren. De singel tussen de parkeerplaats en het bestaande oefenveld wordt hiervoor gerooid.

Er worden nieuwe parkeerplaatsen gerealiseerd tussen het bestaande wedstrijdveld en het bosje tegen de Kievitsvenstraat. Het bestaande veld wordt hiervoor wat naar het westen verschoven. Op de locatie van de nieuwe parkeervoorzieningen behoeven geen bosschages te worden gekapt. De bestaande bebouwing blijft gehandhaafd.

Indrukken van het plangebied (foto's: Laneco).

7

2 FLORA- EN FAUNAWET

2.1 WETTELIJK KADER

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- Artikel 8: het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: het is verboden beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten;
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde diersoorten te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen;
- Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

2.2 PROCEDURELE GEVOLGEN

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:

Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.

- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EZ nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden. Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Uit een uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 SOORTBESCHRIJVING

3.1 VLEERMUIZEN

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet, volgens tabel 3 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz.) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders.

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet (Tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn).

Vanaf begin april komen vleermuizen te voorschijn uit hun winterverblijven, afhankelijk van het weer, de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. Vanaf half augustus tot september, in het paarseizoen, vallen de kraamkolonies uiteen en trekken sommige soorten vleermuizen uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer en winter verblijf. In deze periode paren de meeste vleermuissoorten. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere (Helmer, 1988).

Omdat de soorten vaak jarenlang gebruik maken van vaste aanvliegroutes tussen verblijfsplaats en foerageergebied, kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

4 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

4.1 ONDERZOEKSVRAAG

Doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen ingreep gevolgen heeft op verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van beschermde soorten vleermuizen. Als effecten op deze beschermde soorten zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet over het algemeen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet voor de ingreep worden aangevraagd.

4.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd met behulp van een batdetector (Petterson D240X). Batdetectors vertalen de voor mensen onhoorbare sonargeluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op naam gebracht door interpretatie van het ritme en de klank van hun sonargeluid, gecombineerd met zichtwaarnemingen van vliegstyl en grootte.

In de zomer van 2016 zijn twee zomerrondes uitgevoerd in het kraamseizoen van vleermuizen. De eerste ronde betrof een avondronde die door twee personen is uitgevoerd. De tweede ronde betrof een ochtendonderzoek dat door één persoon is uitgevoerd. 's Ochtends zwermen vleermuizen langere tijd bij hun verblijfplaats en kunnen dan makkelijker worden gelokaliseerd.

Er zijn in het najaar van 2016 twee onderzoeksrondes uitgevoerd om de aanwezigheid van vliegroutes, belangrijke foerageergebieden, paar- en winterverblijfplaatsen te onderzoeken. Beide onderzoeksrondes zijn uitgevoerd door één persoon.

Er is gewerkt conform de protocollen voor vleermuisonderzoek zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2013).

4.3 ONDERZOEKSRONDES

Datum	Periode/soort	Zon op/onder	Windkracht	Temperatuur	Bijzonderheden
13 juni 2016	Vleermuizen/ avond	22:01 uur	Windstil	15 °C	Bewolkt
13 juli 2016	Vleermuizen/ ochtend	5:36 uur	0-1 Bft.	12 °C	Bewolkt
17 augustus 2016	Vleermuizen/ avond	20:56 uur	0-1 Bft.	17 °C	Helder
20 september 2016	Vleermuizen/ avond	19:41 uur	windstil	15 °C	Bewolkt

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 VLEERMUIZEN

Voor een kaartbeeld met waarnemingen is een overzicht in bijlagen 2 en 3 opgenomen.

5.1.1 Kraamseizoen

1e onderzoeksronde

Het eerste onderzoek in het kraamseizoen van 2016 betrof een avondronde op 13 juni 2016. Tijdens deze ronde zijn twee vleermuissoorten waargenomen, de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis.

Gedurende de avond kwamen de meeste gewone dwergvleermuizen langs de bebouwde komgrens aan de noordoostzijde aanvliegen en bleven op de hoek van de Kievitsvenstraat, in een beschut deel foerageren. Het ging om vijf tot zeven dieren. Elders vloog een enkele gewone dwergvleermuis langs of bleef kort foerageren.

Verder zijn twee tot drie rosse vleermuizen over- en langsvliegend waargenomen. Deze boombewonende soort had geen relatie met het plangebied.

2e onderzoeksronde

De tweede zomerronde betrof een ochtendronde (vanaf 2 uur voor zonsopgang). Tijdens deze ochtendronde was de activiteit van vleermuizen beperkt. Nabij de hoek van de Kievitsvenstraat, het daar aanwezige bosje en de parkeerplaats vlogen vier tot vijf gewone dwergvleermuizen. Op enige afstand van het plangebied aan de Kievitsvenstraat werd een invliegende gewone dwergvleermuis geconstateerd. Hier is een zomerverblijfplaats aanwezig.

Verder werden enkele (twee tot drie) overvliegende rosse vleermuizen en één langsvliegende laatvlieger waargenomen. Deze hadden geen binding met het plangebied.

5.1.2 Paarseizoen

1e onderzoeksronde

De eerste najaarsronde betrof een avondbezoek op 17 augustus 2016. In het plangebied is weinig vleermuisactiviteit waargenomen; in totaal vlogen er circa drie gewone dwergvleermuizen binnen de plangrenzen. Langs de Kievitsvenstraat was wederom vrij veel activiteit van gewone dwergvleermuizen (vier tot zes dieren) en foerageerden drie laatvliegers; hoofdzakelijk boven de weidegronden. Wat verder naar het noorden vloog nog een ruige dwergvleermuis aan de rand van de woonwijk. Langs de Floraronde vlogen twee tot drie gewone dwergvleermuizen achter de huizen langs de bomenrij

tegen het huidige oefenveld. Er werden ook twee tot drie hoog overvliegende rosse vleermuizen waargenomen.

Er zijn in en om het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Ook heeft het plangebied gezien het lage aantal dieren geen essentiële functie als foerageergebied. De bomenrij langs de Kievitsvenstraat vormt echter een relatief belangrijk foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis, en is gezien de aantallen (vijf tot zeven dieren) wat meer dan 10% van een gemiddelde kraamkolonie is essentieel te noemen.

2e onderzoeksronde

De tweede najaarsronde betrof een avondbezoek op 20 september 2016. Tijdens deze ronde zijn uitsluitend gewone dwergvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. De aantallen waren vrij laag (vijf tot zes dieren). Wel werden in de woningen tegen het plangebied langs de Floraronde en op de kopse kant van de parkeerplaats paarplaatsen van gewone dwergvleermuis geconstateerd. Verderop in de wijk werden nog een paarplaats van gewone dwergvleermuis en een paarplaats van ruige dwergvleermuis geconstateerd.

5.2 OVERIGE

Rugstreeppad

Tijdens de laatste ronde op 20 september 2016 is in de houtsingel tegen de Floraronde een trekkende rugstreeppad waargenomen. Op deze avond zijn tevens veel trekkende bruine kikkers en gewone padden waargenomen in en rondom het plangebied. De rugstreeppad is strikt beschermd in de Flora- en faunawet (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn). Binnen het plangebied zijn geen ondiepe watertjes of watergangen aanwezig die worden aangetast. Er zijn tijdens het vleermuisonderzoek geen roepende dieren gehoord. Op ongeveer een kilometer afstand is het voorkomen van rugstreeppad wel bekend en ook de polder ten noorden van het plangebied is niet ongeschikt als voortplantingsplaats. Eventueel daar aanwezige dieren zullen op droge plekken in de woonwijk in vergraafbare bodem overwinteren (zie bijlage 3).

Aan de oostzijde van het bestaande veld is recent bestrating verwijderd en aangebracht en ligt nog veel losse vergraafbare grond. Ook is vorig jaar in de driehoek aan de oostzijde van het bestaande veld gedund en zijn forse ratelpopulieren verwijderd. Ook daar is losse zandige grond aanwezig. De bodem van de houtsingels om de velden is vrij verdicht, maar ook niet op voorhand ongeschikt als overwinteringsplaats voor onder andere rugstreeppad. Overigens is in tuinen in de gehele wijk waarschijnlijk overwinteringshabitat aanwezig. De (kunst)grasvelden zelf zijn niet geschikt voor de rugstreeppad. Aangezien geen roepende dieren tijdens vleermuisonderzoek in de zomer zijn gehoord, en slechts één dier is aangetroffen, is het de verwachting dat het een kleine populatie betreft.

Ransuil

Verder werden binnen het plangebied bedelende jonge ransuilen gehoord en gezien, een bijzondere waarneming voor de tijd van het jaar. Gezien het gedrag heeft de nestplaats zich mogelijk in het bosje aan de noordzijde van het bestaande veld bevonden. In andere bomen rond de velden zijn geen potentiële nesten geconstateerd.

5.3 EFFECTEN

Er worden als gevolg van de ingreep negatieve effecten op in de Flora- en faunawet strikt beschermde soorten verwacht. Onderstaand is een effectbeschrijving voor 4 aangetroffen functies voor beschermde soorten uitgewerkt:

1) Essentieel foerageergebied gewone dwergvleermuis langs de Kievitsvenstraat.

Er zijn als gevolg van de uitbreiding van het hockeyveld en de aanleg van de parkeerplaats negatieve effecten te verwachten op een belangrijk onderdeel van het foerageergebied van de gewone dwergvleermuis (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn). De westzijde van de bebouwde kom, en dan met name de beschutte met bomen beplante delen aan de Kievitsvenstraat, zijn essentieel voor de lokale populatie. Als gevolg van de kap van een deel van de singel tegen de parkeerplaats, zijn meer lichtinvloeden te verwachten.

Dit effect moet worden gemitigeerd. Dit kan bijvoorbeeld door de bestaande bermen langs de Kievitsvenstraat te verdichten met bomen en onderbegroeiing van opgaand struweel zoals meidoorn, waardoor lichteffecten worden verminderd. Verder kan enige uitbreiding van foerageergebied worden gerealiseerd door ook verderop langs de rand van de bebouwde kom bomen aan te planten, zodat een doorgaand groen lijnelement ontstaat.

2) Paarplaatsen van gewone dwergvleermuis tegen de parkeerplaats en aan de achterzijde van bebouwing aan de Floraronde

Er zijn twee paarplaatsen van gewone dwergvleermuis direct tegen het plangebied aan geconstateerd. Op (de directe omgeving van) beide paarplaatsen wordt een (beperkte) toename van verlichting verwacht in de nieuwe situatie. Het is daarom niet uit te sluiten dat de paarplaatsen worden verlaten. Voor het (mogelijk) indirect aantasten van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn) is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Er zullen als mitigatie tijdelijke en permanente vervangende verblijfplaatsen worden gevraagd.

3) Land- en overwinteringsbiotoop rugstreeppad

De singels om de velden, de losse zandige biotopen in het puntvormige bos aan de oostzijde van het bestaande veld, de grondhoop op het bestaande oefenveld en de nieuwe bestrating/waar bestrating is verwijderd, zijn geschikt als land- en overwinteringsbiotoop voor de rugstreeppad. Werkzaamheden in de periode half oktober tot april die de bodem verdichten, omwoelen of anderszins aantasten kunnen leiden tot het doden van dieren. Voor het aantasten van landbiotoop van de strikt

beschermde rugstreeppad (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn) is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Hierbij zal gevraagd worden om alternatief landhabitat.

Volgens de huidige plannen wordt alleen een klein deel potentieel en niet optimaal landbiotoop in de singel tussen de parkeerplaats en het bestaande oefenveld verwijderd. Verder is door de werkzaamheden (straatwerk) aan de oostzijde van het bestaande hockeyveld (tijdelijk) landbiotoop ontstaan door het aanwezige losse zand. Als deze dichtgroeit met gras in enkele jaren (berm tegen straatwerk), zou op deze locatie geen sprake meer zijn van geschikt landbiotoop. Op deze locatie is de parkeervoorziening voorzien. Verder is een recent geplaatste grondbult aan de zuidzijde van het bestaande oefenveld ook geschikt als tijdelijk landbiotoop.

4) Ransuil

De ransuil met jongen die op 20 september 2016 werd geconstateerd heeft waarschijnlijk gebroed in het bosje aan de noordzijde van het bestaande veld. In andere bomen rond de velden zijn geen potentiële nestplaatsen waargenomen. Omdat geen toename van (licht)invloeden in het bosje aan de noordzijde te verwachten zijn, worden geen negatieve effecten op de ransuil verwacht.

6 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

In Uitgeest is de uitbreiding van het bestaande hockeyveld op sportpark De Koog voorgenomen. Bij een verkennend onderzoek is geconcludeerd dat plangebied mogelijk van belang kan zijn voor vleermuizen. Laneco is vervolgens gevraagd een gericht onderzoek uit te voeren naar deze soortgroep.

Deze rapportage beschrijft het veldonderzoek wat in 2016 is uitgevoerd, en de ecologisch-juridische gevolgen van de ingreep.

6.1 CONCLUSIE

In en om het plangebied zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen (zie bijlage 2). Het grootste deel van het plangebied wordt beperkt gebruikt als foerageergebied. Alleen de parkeerplaats en de bomenrij langs de Kievitsvenstraat worden door vijf tot tien gewone dwergvleermuizen gebruikt als foerageergebied. Deze locatie is daarmee van belang als foerageergebied voor de lokale populatie. Door verdichting van de bestaande groenstructuur langs de Kievitsvenstraat en verderop langs deze zijde van de bebouwde kom kunnen effecten echter worden voorkomen.

Verder zal er meer lichtinvloed komen op een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis tegen de parkeerplaats als gevolg van de plaatsing van lichtmasten, en een andere aan de achterzijde van woningen aan de Floraronde. Omdat vleermuizen zeer gevoelig zijn voor licht bij hun verblijfplaats, kan indirecte aantasting van deze verblijfplaatsen niet worden uitgesloten.

De enige boombewonende soorten, ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis, zijn hoog overvliegend en foeragerend op enige afstand van het plangebied waargenomen. Van ruige dwergvleermuis is een paarverblijfplaats vastgesteld in een woning op enige afstand van het plangebied. Er zijn geen verblijfplaatsen van boombewonende soorten in de omliggende bosjes en singels geconstateerd.

Omdat een trekkende rugstreeppad is geconstateerd (zie bijlage 3), kan niet op voorhand worden uitgesloten dat rugstreeppadden overwinteren in plekken met vergraafbaar zand, zoals de singels, op de plek waar recent bestrating is verwijderd aan de oostzijde van het bestaande veld en zandvlakken in het bosje aan de oostzijde en een (tijdelijke) grondbult die op de bestaande oefenvelden is opgeworpen.

6.2 CONSEQUENTIES

6.2.1 Vleermuizen

Effecten op de gewone dwergvleermuis kunnen niet worden uitgesloten. Dit heeft de volgende consequenties:

- Effecten op belangrijk foerageergebied langs de Kievitsvenweg en boven de parkeerplaats moeten worden gemitigeerd. Daarvoor zijn verschillende mogelijkheden. Bijvoorbeeld:
 - Door de bestaande bermen te verdichten met bomen (waar nu geen bomen staan) en onderbegroeiing van bijvoorbeeld meidoorn, vuilboom, lijsterbes, gelderse roos e.d. aan te planten wordt het leefgebied verbeterd. Verder kunnen aan de noordzijde langs de bebouwingsgrens bomen ook bomen aangeplant worden om een doorgaand lijnelement te creëren en zo achteruitgang van de foerageermogelijkheden te voorkomen.
- Omdat er sprake is van een toename van licht (hoe beperkt ook) op twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, kan aantasting hiervan niet worden uitgesloten. Hiervoor is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig en zullen mitigerende maatregelen getroffen moeten worden.

6.2.2 Rugstreepad

Gezien de aanwezigheid van de rugstreepad, kan niet worden uitgesloten dat effecten op het land- en overwinteringsbiotoopwinterhabitat van deze soort optreden.

- Effecten op land- en overwinteringsbiotoop in
 - De vergraafbare grond aan de oostzijde van het bestaande hockeyveld waar recent de bestrating is verwijderd en vervangen (tijdelijk biotoop)
 - De houtsingel tussen de parkeerplaats en het huidige oefenveld wat wordt verwijderd voor het nieuwe veld.
 - Zandbult aan de zuidzijde van het bestaande oefenveld (tijdelijk biotoop).
- kan niet worden uitgesloten (zie bijlage 3). Hiervoor is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. De verwachting is dat de populatie klein is, en de hele bebouwde komrand potentieel landbiotoop is. Echter, aantasting en doden van dieren bij grondwerkzaamheden in het winterseizoen (half oktober tot april) is niet uit te sluiten. Er zijn mitigerende maatregelen nodig om dit te voorkomen.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1e versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.

Netwerk Groene Bureaus, GAN, 2013, Vleermuisprotocol.

Pijkereen, D. van, 2016, Quick scan flora en fauna Hockeyvelden sportpark De Koog te Uitgeest. Laneco, Ede.

Websites:

www.vleermuis.net

www.zoogdieratlas.nl

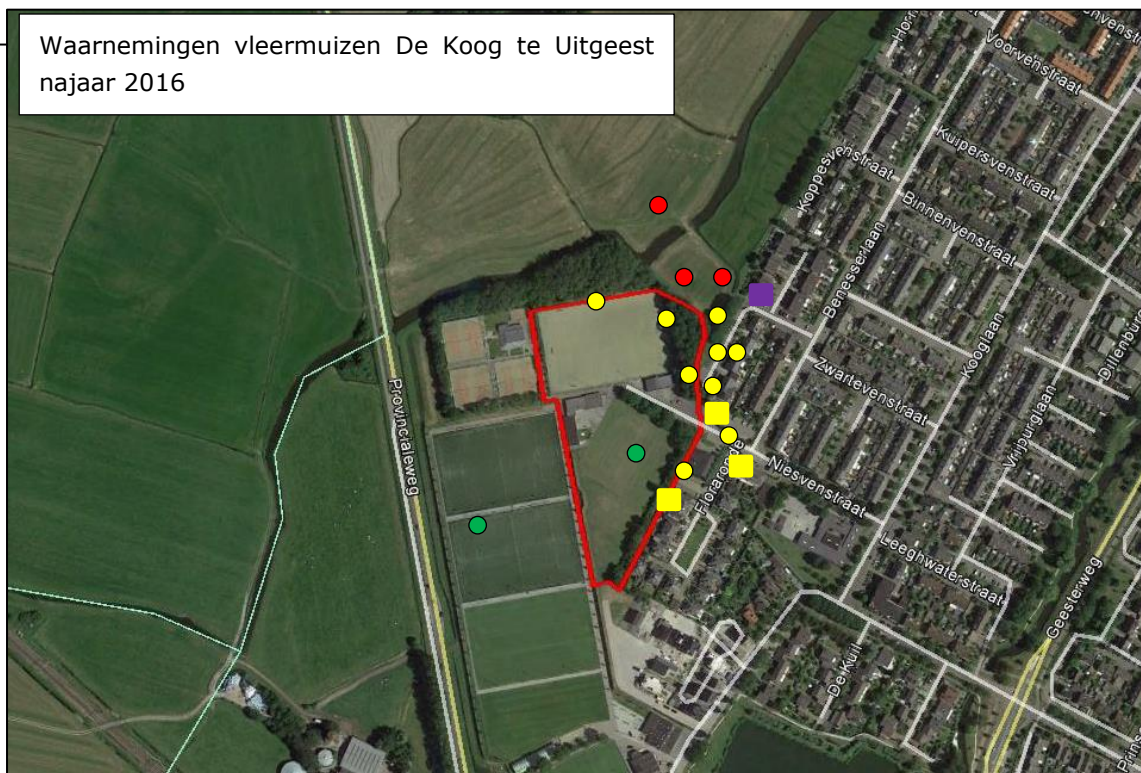
BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN OP KAART

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – foeragerend/passierend
- Gewone dwergvleermuis – zomerverblijfplaats
- ➔ Aanvliegrichting gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger – foeragerend/passierend
- Rosse vleermuis – passerend

Waarnemingen vleermuizen De Koog te Uitgeest
najaar 2016

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – foeragerend/passierend
- Gewone dwergvleermuis – paarverblijfplaats
- Laatvlieger – foeragerend/passierend
- Rosse vleermuis – passerend
- Ruige dwergvleermuis – paarverblijfplaats

BIJLAGE 3 RUGSTREEPPAD

Rugstreeppad, waarneming en potentieel land- en verwinteringsbiotoop in en om het plangebied

Legenda

- Rugstreeppad
- Potentieel overwinteringsgebied in en tegen de planlocatie
- Potentieel overwinteringsgebied in de omgeving
- Landbiotoop binnen het plangebied wat wordt aangetast

